

Lakeuden Ursa ry

Toimintakertomus vuodelta 2003

Toimintakertomuksen sisältö:

1. Tietoa yhdistyksestä	3
1.1 Yhdistyksen kerhohuoneiston sijainti ja yhteystiedot.....	3
1.2 Jäsenmäärä ja toiminnan rahoitus	3
1.3 Jäseneksi liittyminen.....	3
1.4 Jäsenmaksujärjestelmän uudistus	3
1.5 Jäsenkokoukset	4
1.6 Hallitus.....	4
1.7 Kirjasto ja lainaustoiminta	4
1.8 Kirjahankinnat yhteistilauksina.....	5
1.9 Kaukoputket.....	5
1.10 Luennot	5
1.11 Tähtipäivien valmistelu	5
1.12 Yhdistyksen nimenmuutos.....	5
2. Toiminta ja tapahtumat	6
2.1 Jäsenillat	6
2.2 Tähtinäytökset.....	6
2.3 Auringonpimennysnäytös 31.5.2003	6
2.4 Havaintoillat.....	7
2.5 Valtakunnallinen tähtiharrastuspäivä	7
2.6 Marraskuun toimintapäivä.....	7
3. Matkat.....	8
3.1 Tutustuminen Jyväskylän Siriuksen toimintaan.....	8
3.2 Tutustuminen Evijärven Taivastelijoiden tähtitorniin.....	9
3.3 Valtakunnalliset harrastustapahtumat.....	9
4. Tiedotustoiminta ja julkisuus	10
4.1 Jäsenlehti ja Internet	10
4.2 Tiedottaminen.....	10
4.3 Lehtiartikkelit	10
4.4 Radiohaastattelut.....	11
5. Tähtitornihanke	12
5.1 Heikoin lenkki on: Seinäjoen kaupunki	12
5.2 Tähtitornin paikka on yhdistyksen asia	12

1. Tietoa yhdistyksestä

1.1 Yhdistyksen kerhohuoneiston sijainti ja yhteystiedot

Yhdistyksen toimitilat ovat Seinäjoella Törnävän kaupunginosassa entisen Veitikan päiväkodin talossa, Björkenheimintie 12.

Yhdistyksen sähköpostiosoite on lakeuden.ursa@ursa.fi

Yhdistyksen kotisivut löytyvät osoitteesta <http://www.ursa.fi/yhd/lakeus/>

1.2 Jäsenmäärä ja toiminnan rahoitus

Vuonna 2003 maksaneiden jäsenten määrä oli yhteensä 44 henkilöä. Vuoden 2003 aikana yhdistykseen liittyi 11 uutta jäsentä. Kun samaan aikaan olemassa olevassa jäsenkunnassa ei juuri tapahtunut muutosta, voidaan jäsenmäärän kehityssuuntaa pitää hyvänä.

Tiivistelmä yhdistyksen tuloslaskelmasta:

Jäsenmaksutulot olivat	260,00 €
Kaupungin kohdeavustukset olivat	100,00 €
Poistoja kirjanpidossa	105,00 €
Tilinpäätös osoitti voittoa	0,45 €

1.3 Jäseneksi liittyminen

Yhdistyksen kotisivuilta löytyy jäseneksi liittymislomake, joka täytetään yhdistykseen liittymistä varten. Jäsentietolomakkeella voi ilmoittaa myös osoitteenmuutoksen. Jäsenlomakkeella voi myös ilmoittaa halukkuutensa liittyä yhdistyksen sähköpostilistalle sjursa-l@ursa.fi.

Lakeuden Ursan jäseneksi voi myös liittyä jäsenilloissa ilmoittamalla asiasta yhdistyksen toimihenkilöille ja maksamalla jäsenmaksun. Halukkuutensa liittyä voi ilmoittaa myös puhelimitse tai sähköpostilla.

1.4 Jäsenmaksujärjestelmän uudistus

Jäsenmaksut olivat koko 90-luvun ajan jäädytettyinä vuodesta toiseen samalle tasolle huolimatta yleisen hintatason (mm. pankki- ja postikulujen) noususta. Kun lisäksi otetaan huomioon, että yhdistyksen tuloista suurin osa on viime vuosina koostunut lähinnä jäsenmaksutuotoista, on jäsenmaksujen tasoa ja perusteita viime vuosina jouduttu tarkistamaan. Vuonna 2003 jäsenmaksujärjestelmä laitettiin remonttiin, jonka ensimmäisessä vaiheessa aikuisjäsenmaksun ikäraja korotettiin 18-vuoteen samalla kun jäsenmaksun määrä nostettiin 8 euroon. Nuorisojäsenmaksu (alle 18-vuotiaat) säilyi edelleen lähes vuoden 2002 tasolla, missä se myös tarkoitus on säilyttää toistaiseksi.

Jäsenmaksujärjestelmän uudistuksen toinen vaihe saatettiin loppuun vuoden 2004 alussa korottamalla aikuisjäsenmaksu lähemmäs valtakunnan keskitasoa eli 10 euroon, lisäämällä vaihtoehtoihin perhejäsenmaksu sekä alennettu jäsenmaksu opiskelijoille ja varusmiehille.

1.5 Jäsenkokoukset

Kevätkokous pidettiin 15.3.2003 yhdistyksen kerhohuoneella. Kokouksessa käsiteltiin sääntöjen määräämät kevätkokousasiat, keskusteltiin tähtitornihankkeesta sekä tehtiin muutoksia yhdistyksen sääntöihin (§10, §11 ja §12). Lisäksi yhdistyksen nimi muutettiin Lakeuden Ursa ry:ksi (sääntöjen §1 muutos). Muilta osin säännöissä muutettiin sana "johtokunta" muotoon "hallitus". Kokoukseen osallistui kuusi (6) henkilöä.

Syyskokous pidettiin 29.11.2003 yhdistyksen kerhohuoneella. Kokouksessa käsiteltiin sääntöjen määräämät syyskokousasiat. Varsinaisista jäsenistä valittiin erovuoroiset Tapani Koskiniemi ja Marko Myllyniemi uudelleen, sekä varajäseniksi erovuoroisten tilalle Unto Rissanen ja Rauno Lepistö.

Tilintarkastajaksi vuodelle 2004 valittiin Anssi Muilu sekä varatilintarkastajaksi Esa Nurro.

1.6 Hallitus

Hallituksen jäsenet vuonna 2003 olivat:

Puheenjohtaja	Kalevi Lehtimäki
Varapuheenjohtaja	Erkki Tervola
Sihteeri-rahastonhoitaja	Marko Myllyniemi
Muut jäsenet	Tapani Koskiniemi Tapio Laine
Varajäsenet	Juha-Matti Tapio Aulis Somppi Mauri Pöppönen Rauno Savola
Tilintarkastajat	Anssi Muilu Juhani Muilu
Varatilintarkastajat	Niilo Luoma Esa Nurro

Hallitus kokoontui vuoden 2003 aikana ennätysmäiset 16 kertaa. Kokouksissa valmisteltiin sääntömääräisten kokousten asioita ja tähtitornihakkeen eri vaiheita käytiin läpi tarpeen niin vaatiessa. Loppuvuoden kokouksissa valmisteltiin vuoden 2004 tähtipäiviä.

1.7 Kirjasto ja lainaustoiminta

Yhdistyksemme toimitiloissa on oma kirjasto jäsenten käytössä. Kirjaston lehtiosastolta löytyy Tähdet ja Avaruus -lehden vuosikerrat 1975 – 2003, Ursa Minor -lehtien vuosikertoja sekä runsas valikoima ulkomaisia tähtitiedelehtiä (mm. Sky & Telescope, Astronomy, Deep Sky, Astrophotography). Vuonna 2003 kirjastoon saatiin tai hankittiin Ursalta 7 uutta kirjaa.

Kirjaston kirjat ja lehdet ovat kaikkien yhdistyksen jäsenten lainattavissa. Poikkeuksen tekevät Tähdet ja Avaruus -lehden 1970-luvun vuosikerrat, joiden lainaus on mahdollista ainoastaan hallituksen jäsenille johtuen niiden "keräilyharvinaisuus" -statuksesta. Jäsenet käyttivätkin yhdistyksen kirjastoa ahkerasti kerhoiltojen ja erilaisten muiden tilaisuuksien yhteydessä. Syyskaudella 2003 kirjastossa kertyi kaikkiaan 30 lainaustapahtumaa.

1.8 Kirjahankinnat yhteistilauksina

Lakeuden Ursan jäsenillä on mahdollisuus hankkia yhdistyksen kautta Ursan julkaisemia kirjoja edullisina yhteistilauksina. Syksyllä tilattiinkin Tähdet 2004 -vuosikirjaa yhteistilauksena ja toimintaa on tarkoitus jatkaa tulevaisuudessa.

1.9 Kaukoputket

Yhdistyksen käytössä on vuonna 1987 hankittu JS-Observatoryn valmistama 205/1000 mm ekvatoriaalinen Dobson-teleskooppi, jota käytetään pääasiassa yhdistyksen tähtinäytösten pitämiseen. Putkeen on olemassa myös aurinkosuodin, joten sillä voidaan kesäaikaan pitää Aurinkonäytöksiä.

Yhdistyksellä on myös toinen 205/1000 mm peiliteleskooppi, joka on toiminut Kapasen suuren peiliputken ohjaustelekoopina. Tähän putkeen olemme suunnitelleet ekvatoriaalisen Dobson-jalustan, joka olisi tarkoitus saada valmiiksi ennen havaintokauden 2004–2005 alkua. Tätä putkea voitaisiin paitsi käyttää tähtinäytöksissä, myös lainata jäsenille noin 5 - 10 € viikkomaksua vastaan tai yhdistyksen ulkopuolisille 15 - 20 € viikkomaksua vastaan.

1.10 Luennot

Keväällä pidettiin yleisöluento Seinäjoen Lyseolla. Luennoitsijana oli Mika Juvela Helsingin Yliopiston tähtitieteenlaitokselta ja esitelmän aiheena Radioastronomia.

1.11 Tähtipäivien valmistelu

Lakeuden Ursa sai kesällä mahdollisuuden 2004 tähtipäivien järjestämiseen yhteistyössä Ursan kanssa. Tähtipäivien valmistelu aloitettiin loppukesästä ja niitä jatkettiin syksyn aikana.

Joulukuussa avattiin Tähtipäivien kotisivut, joiden ulkoasun ja sisällön toteuttamisesta vastasi yhdistyksen webmaster Marko Myllyniemi. Ilmoittautumislomakkeen tietokantaliittymän PHP-ohjelmoinnista vastasi Veikko Mäkelä, joka on toinen valtakunnallisen Ursan palvelimen ylläpitäjistä.

1.12 Yhdistyksen nimenmuutos

Yhdistyksen nimi vaihdettiin 15.3.2003 pidetyssä kevätkokouksessa Seinäjoen Ursasta Lakeuden Ursaksi kokouksen yksimielisellä päätöksellä. Samassa yhteydessä tehtiin muutamia sääntömuutoksia.

Yhdistyksen uusi nimi ja sääntömuutokset hyväksyttiin Patentti- ja rekisterihallituksen ylläpitämään Yhdistysrekisteriin 1.10.2003.

2. Toiminta ja tapahtumat

2.1 Jäsenillat

Vuoden 2003 syyskaudella pidettiin tiistaisin jäseniltoja. Kerhoilloissa keskusteltiin luonnollisesti tähtitieteestä, sen harrastamisesta, havaintovälineistä, yhdistyksen toiminnasta, tähtitornihankkeesta, Tähtipäivistä sekä kerhoiltojen yhteyteen liitetyistä erilaisista teemoista. Selkeällä ilmalla pidettiin kerhoiltojen päätteeksi myös tähtinäytöksiä. Jäseniltoja kertyi 11, minkä lisäksi joulukuussa pidettiin ylimääräinen kirjasto-ilta.

Syksyn jäseniltojen yleisteemat:

16.09. Mars

23.09. Valtakunnallinen tähtiharrastuspäivä. Illan teema: Kaukoputket ja tähtiharrastus

30.09. Planetaariset sumut

07.10. Tähtienlennot

14.10. Asteroidit

21.10. Galaksit

28.10. Tähtiharrastajan havaintolomakkeet ja niiden käyttö

04.11. Avoimet tähtijoukot

11.11. Komeetat

18.11. Emissiosumut

25.11. Betlehemin tähti

17.12. Ylimääräinen kirjasto-ilta

2.2 Tähtinäytökset

Vuoden 2003 keväällä oli tarkoitus helmi-maaliskuussa tiistaisin tähtinäytöntöjä Kyrkösjärven uimarannalla. Valitettavasti pilvisyyden vuoksi ainoastaan kaksi näytöstä pystyttiin pitämään suunnitelmien mukaan. Jälleen hyvä osoitus siitä, että mikäli yhdistyksellä olisi tähtitorni, näytökset olisi voitu siirtää seuraavaan selkeään iltaan. Niinä harvoina iltoina jolloin näytös voitiin pitää, väkeä riitti kuitenkin tungokseksi saakka. Vuoden 2003 aikana pidettiin myös muutamia koululaisnäytöntöjä.

2.3 Auringonpimennysnäytös 31.5.2003

Toukokuun viimeisenä päivänä eli 31.05. lauantaina 2003 näkyi Islannissa ja Pohjois-Atlantilla rengasmainen auringonpimennys. Suomessa tämä pimennys näkyi osittaisena ja parhaimmillaan Auringosta peittyi lähes 90 %. Etelä-Pohjanmaalla peittyneenä oli 88 %.

Auringonpimennys näkyy rengasmaisena, kun Kuu on sen verran kauempana Maasta, ettei se kykene kokonaan peittämään Aurinkoa taakseen.

Lakeuden Ursassa päätettiin auringonpimennysnäytöksen järjestämisestä vasta niinkin myöhään kuin toukokuun puolivälin paikkeilla pidetyssä hallituksen kokouksessa. Pimennysnäytös sovittiin alkavaksi kello 6 aamulla eli noin parisenkymmentä minuuttia sen jälkeen kun Kuu alkoi työntyä Auringon kiekon eteen.

Loppuviikon säätiedotukset lupailivat harvinaisen ristiin meneviä ja epätarkkoja tietoja vallitsevasta säätilasta pimennyspäivän aamuksi, mutta onneksi luonnonvoimat olivat poikkeuksellisesti tähtiharrastajien puolella ja aamu Etelä-Pohjanmaalla valkeni kirkkaassa auringonpisteessä, joskin hieman viileänä. Pimennysnäytös siis tulisi ainakin säätilan puolesta onnistumaan erinomaisesti.

Pimennyksen syvimmillä hetkellä maiseman väri selvästi muuttui "erikoiseksi" (tummemmaksi) ja linnut lakkasivat laulamasta, vaikka täydellisestä auringonpimennyksestä ei ollutkaan kyse. Pimennyksen alkaessa jälleen olla ohi, alkoi luontokin heräillä uudelleen eloon.

Yleisöä näytöksessä kävi kaiken kaikkiaan noin parisenkymmentä, mikä oli varhaisesta kelloajasta ja koulujen päättäjispäivästä huolimatta varsin positiivinen yllätys.

2.4 Havainnoillat

Syyskuun 5. päivänä pidettiin jäsenistölle Mars-ilta Alajoen lintutornilla Ilmajoella, johon osallistuivat yhdistyksen puheenjohtaja ja sihteeri. Mars näkyi erinomaisesti ja jonkin verran erottui myös tummempia alueita planeetan punaisesta kiekosta. Myös Uranus löytyi, mutta pienellä suurennuksella se näytti lähes tähtimäiseltä, joskin selvästi vihertävältä. Neptunus jäi löytymättä yrityksistä huolimatta.

Marraskuun 7. päivänä pidettiin havainnoilta Isovuoren juurella Ilmajoen Ahonkylässä. Valitettavasti lähes täysikuu haittasi tämän havainnoillan viettoa ja havaittujen kohteiden osalta saalis jäi varsin vaisuksi. Yritys löytää komeetta 2P Encke ja C/2002 T7 LINEAR epäonnistui, samoin kuin Messierin kohteet M27, M81 ja M82.

Täysikuusta huolimatta parasta antia havainnoillassa oli, että pystyttiin vertailemaan näkymiä erilaisilla ja -kokoisilla kaukoputkilla.

2.5 Valtakunnallinen tähtiharrastuspäivä

Syyskuun 23. päivänä Lakeuden Ursa osallistui Valtakunnallisen tähtiharrastuspäivän viettoon pitämällä avoimet ovet kerhuhuoneellaan sekä uusien kerhotilojen virallisilla avajaisilla. Paikalla kävi myös lehdistöä sekä kolmisenkymmentä yhdistyksen toiminnasta kiinnostunutta. Tähtinäytöstä ei voitu pitää pilvisyyden vuoksi.

2.6 Marraskuun toimintapäivä

Marraskuun 23. päivänä Veitikan talossa, jossa Lakeuden Ursan toimitilojen lisäksi ovat Etelä-Pohjanmaan Autourheilijat, Seinäjoen kaupungin nuorisotoimen toimintaa ja bändien harjoittelutiloja, pidettiin EPUA:n organisoima toimintapäivä, jossa eri järjestöt esittelivät toimintaansa. Lakeuden Ursa varustautui toimintapäivään pienimuotoisilla esitteillä sekä muutamalla isommalla toiminnasta kertovalla posterilla, jotka näin kokivat tulikasteensa Tähtipäiviä odotellessa.

3. Matkat

3.1 Tutustuminen Jyväskylän Siriuksen toimintaan

Heinäkuun 19. päivänä, joka oli lauantai, tehtiin tutustumisretki Jyväskylän Siriuksen Rihlaperän ja Nyrölän tähtitorneille. Retkelle osallistui yhteensä 26 henkilöä Lakeuden Ursasta, Suomenselän Pegasuksesta, Lapuan Tähtiseurasta sekä muutama tähtiyhdistyksiin kuulumaton henkilö.

Matkaan lähdettiin Seinäjoelta vanhan kerhohuoneiston pihalta kello 9 ja Töysän kautta kohti Jyväskylää. Töysässä mukaan otettiin Suomenselän Pegasuksen jäseniä ja samalla käytiin tutustumassa heidän tähtitorniinsa.

Jyväskylässä oltiin iltapäivällä, jossa aloitettiin pikaisella tutustumisella Siriuksen Rihlaperän yleisötähtitorniin. Rihlaperästä oli tarkoitus jatkaa edelleen Siriuksen Nyrölän observatorioon, mutta tässä vaiheessa tuli hieman ongelmia linja-auton kanssa, joiden selvittelyyn meni useampi tunti.

Kun vihdoinkin pääsimme Nyrölään, tummanpuhuvat pilvet alkoivat täyttää taivasta ennakkoiden rajuilmaa, joka sitten puhkesikin melko pian. Nyrölään tutustuminen jäikin em. linja-auton ongelmien ja rajuilman vuoksi turhan lyhyeksi. Ehkä asiaan palataan myöhemmin pienemmällä porukalla.

Jyväskylän Siriuksen Nyrölän observatoriosta sen verran, että Nyrölässä sijaitseva uusi tähtitorni on valmistunut pääosin vuosien 1997 – 2000 välisenä aikana. Nyrölän observatorio on yhdistyksen jäsenten rakentama ja ylläpitämä, ja se on tarkoitettu pääasiallisesti vakavampaan havaitsemiseen. Nyrölä onkin tullut tunnetuksi maailmalla lukuisten uusien ja mielenkiintoisten havaintojensa ansiosta, joista useat ovat olleet myös tieteellisesti arvokkaita. Nyrölän observatorio toimii erinomaisena esimerkkinä siitä, millaisiin saavutuksiin harrastajatasolla voidaan parhaimmillaan yltyä.

Nyrölän observatorion päähavaintolaitteena on eräs suurimpia sarjavalmistettavia kaukoputkia, Meade LX200-sarjan 16-tuumainen (40 cm) Schmidt-Cassegrain -tyyppinen peilikaukoputki. Kaukoputkea voidaan ohjata tietokoneella huoltorakennuksesta tai jopa toiselta puolelta maapalloa Internetin välityksellä.

Toisessa tähtitornissa, jota paikaltaan liukuvine harjakattoineen ei ainakaan maallikko ensisilmäyksellä tähtitorniksi mieltäisi, on hieman pienempi Meade LX200-sarjan kaukoputki. Sen pääpeilin koko on "ainoastaan" 10-tuumaa eli noin 25 cm. Tämä tähtitorni valmistui havaintokäyttöön vuonna 2002.

Huoltorakennuksessa on paitsi harrastajien tauko- ja lepotilat, niin myös pääkaukoputken ohjaukseen ja CCD-kuvaukseen käytettävä tietokonelaitteisto. Periaatteessa havaitsijan ei tarvitse kuin käydä aukaisemassa tähtitornin luukut, valmistella kaukoputki havaintokuntoon ja siirtyä lämpimään huoltorakennukseen ohjaamaan kaukoputkea havaintokohteisiin. Tähtitornia kun ei voida lämmittää, koska lämpötilaerot sisä- ja ulkoilman välillä aiheuttaisivat liikaa häiritsevää lämpöväreilyä.

Käyntimme jälkeen Nyrölään on vielä noussut radioteleskooppi, joka entisestäänkin laajentaa Nyrölän mahdollisuuksia tieteen teossa.

3.2 Tutustuminen Evijärven Taivastelijoiden tähtitorniin

Syyskuun alussa tehtiin pienimuotoinen tutustumisretki Evijärven Taivastelijoiden tähtitornille Evijärvelle. Retkelle osallistui 8 henkilöä Lakeuden Ursasta ja Lapuan luontokerhosta.

Jostain kumman syystä juuri reissupäiväksi sattui syksyisen sateinen ilma (seuraavana päivänä olikin sitten selkeää ja tähdet tuikkivat), joten tähtitornin isohkolla 30 cm:n kaukoputkella ei päästy ihailemaan taivaan kohteita.

Muuten Evijärven retki oli kuitenkin erittäin antoisa monella tavalla ja matkalta saatiin runsaasti arvokasta informaatiota oman tähtitornin rakentamistakin ajatellen.

Evijärveläisten mukaan kokoontumis- ja harrastustilat ovat ehdottomat, koska niiden ansiosta tähtitornin käyttöaste on aivan eri tasolla kuin mitä se mahdollisesti olisi ilman kokoontumistiloja. Kokoontumistiloissa voidaan mm. viettää vapaa-aikaa keskustellen maailmankaikkeuden tai sitten vaikkapa elämän syvimmistä asioista silloin kun tähdet eivät ole näkyvissä.

3.3 Valtakunnalliset harrastustapahtumat

Lakeuden Ursan puheenjohtaja edusti yhdistystä heinäkuun lopulla Cygnus 2003 kesätapahtumassa, joka pidettiin Porin Reposaaressa.

Lakeuden Ursan puheenjohtaja ja sihteeri kävivät 27.9. DS-tapaamisessa (26.-28.9.2003) Ruoveden Tuuhosen leirikeskuksesta ja edustivat siten henkilökohtaisella panoksellaan yhdistystä.

Deep Sky jaoston vetäjä Riku Henriksson piti tervetuliaispuheen ja kertoi samalla lyhyesti päivän ohjelmasta. Tervetuliaispuheen jälkeen pidettiin lyhyehkö jaostokokous, jossa yhteydessä jaettiin vuoden havaintosijapalkinto ("sertifikaatti") Iiro Sairaselle.

Jaoston apuvetäjä Jaakko Saloranta esitteli menneen havaintokauden aikana jaostoon saapuneita havaintoja, joita jaostolle oli saapunut kaikkiaan 428 kappaletta.

Arto Oksanen Jyväskylän Siriuksesta kävi kertomassa Nyrölän havainnoista sekä tähtitieteen harrastajien ja ammattilaisten välisestä tutkimusyhteistyöstä. Esitelmästä kävi erinomaisesti ilmi, että tähtitieteen harrastajat voivat tehdä todella tieteellisesti merkittävää tutkimustyötä.

Tauon jälkeen pidettiin leikkimielinen tietokilpailu, jonka kysymykset olivat tietenkin aiheeseen liittyviä. Tänäkin vuonna kilpailun voitti suvereenisti hallitseva mestari Timo Karhula.

Veikko Mäkelä piti lyhyen esitelmän havaintopiirrosten skannaamisesta ja jälkikäsitteystä.

Risto Heikkilä piti mielenkiintoisen ja erittäin antoisan esitelmän planetaarisista sumuista.

miina ostettu (tehdasvalmisteiset kaukoputket ovatkin siis oikeastaan "aihioita", joita harrastaja voi sitten edelleen parannella).

Kaukoputken kontrastikyvyn paranteluun eli "bafflaukseen" tullaan varmasti vielä palaamaan myös Lakeuden Ursan kerhoiltojen yhteydessä.

4. Tiedotustoiminta ja julkisuus

4.1 Jäsenlehti ja Internet

Yhdistyksemme julkaisee Kassiopeja nimistä lehtistä jäsenille. Ilmestymistiheys on pyritty pitämään noin kerran vuodessa, vuonna 2003 lehti ilmestyi 8 -sivuisena.

Yhdistyksellämme on Internetissä oma kotisivu osoitteessa <http://www.ursa.fi/yhd/lakeus/> sekä sähköpostilista sjursa-l@ursa.fi, jossa tiedotetaan yhdistyksen toiminnasta ja jota voidaan myös käyttää keskusteluun tähtiharrastuksesta Etelä-Pohjanmaan alueella.

Jokaisen yhdistyksen jäsenen, jolla on sähköpostiosoite, olisi hyvä liittyä listalle. Sähköpostin käyttö säästää paitsi postituskuluja niin myös paperia ja värijauhetta ja sitä kautta edelleen luontoa. Sähköpostilistalle liittyminen käy kätevästi yhdistyksen kotisivujen kautta tai ilmoittamalla liittymishalukkuudesta yhdistyksen sihteerille.

4.2 Tiedottaminen

Jäsenilloista ja muusta yhdistyksemme toiminnasta tiedotettiin paikallisten Etelä-Pohjanmaa- ja Ilkka-lehtien seuratoimintapalstalla, Tähdet ja Avaruus -lehdessä ja Yleisradion teksti-tv:ssä. Näiden lisäksi toiminnasta tiedotettiin yhdistyksen kotisivujen tapahtumakalenterissa sekä sähköpostilistalla.

4.3 Lehtiartikkelit

Lakeuden Ursa näkyi joitain kertoja myös lehtiartikkeleissa. Valtakunnallisena tähtiharrastuspäivänä yhdistyksen toiminnasta julkaistiin isompi artikkeli Ilkka-lehdessä. Lisäksi Ilkka-lehti käytti syksyn revontulinäytelmien aikaan yhdistyksen asiantuntemusta hyväksi ja lokakuun 18. päivän tulipallosta annettiin pienimuotoinen lehdistötiedote, jonka seurauksena Ursan meteorijaostoon saatiin lukuisia hyviä havaintoja.

4.4 Radiohaastattelut

Lokakuun lopussa yhdistyksen varapuheenjohtajaa haastateltiin Radio Pohjanmaan aamulähetkseen. Haastattelussa kysyttiin yhdistyksen toiminnasta, tähtiharrastajan havaintolomakkeista (jotka olivat kyseisenä päivänä kerhoillan aiheena ja olivat herättäneet toimittajan mielenkiinnon) sekä tähtitornihankkeesta.

Ilkka 19.10.2003

Valoilmiö ihmetytti Ilmajoella

ILMAJOKI

Voimakas ja kirkas valoilmiö hämmästytti Ilmajoella lauantai-iltana. Kiikaroimassa ollut silminnäkijä huomasi kello 21.11 aikaan kaakosta luoteeseen matkaavan valokuovan, joka muutaman sekunnin jälkeen hajosi kymmeniksi kappaleiksi. Yksi iso kappale jatkoi

Puheenjohtaja Kalevi Lehtimäki ja sihteeri Marko Myllyniemi yhdistyksen taivaankatselulaitteen äärellä. Kuva: Harri Toivola

Tähdissä on aina hohtoa

Harrastajien kaukoputket tähysivät tiistai-iltana maailmankaikkeu Ilkka

Ilkka 20.10.2003

Ilmajoen valoilmiö oli ehkä meteori

SEINÄJOKI

Lakeuden Ursan sihteeri Marko Myllyniemi uskoo, että Ilmajoella lauantai-iltana nähty valoilmiö oli meteori. Silminnäkijä kertoi, että valoilmiö oli kirkas ja voimakas. Ilmajoen ilmiö johtui siitä, että näinäkin Sojuz avaruuskapseli laukaistiin Baikonurista Kazanin alueelta. Kapselin laukaisu tapahtui kello 08:38 Suomen aikaa lauantai-iltana. Avaruuskapselin laukaisu tapahtui kello 21:11 tienoilla nähtyn valoilmiön olisi aiheuttanut Baikonurista laukaistu Soyuz-avaruuskapseli.

Ilmajoen valoilmiö Ilmajoella

Ilmajoen ilmiö johtui siitä, että näinäkin Sojuz avaruuskapseli laukaistiin Baikonurista Kazanin alueelta. Kapselin laukaisu tapahtui kello 08:38 Suomen aikaa lauantai-iltana. Avaruuskapselin laukaisu tapahtui kello 21:11 tienoilla nähtyn valoilmiön olisi aiheuttanut Baikonurista laukaistu Soyuz-avaruuskapseli.

Ilmajoen valoilmiöstä

Nimimerkki "Asiaa selvitetty" Alajärveltä väitti tällä palstalla 22.10. selvittäneensä, että Ilmajoella ja kello 21:11 tienoilla nähtyn valoilmiön olisi aiheuttanut Baikonurista laukaistu Soyuz-avaruuskapseli.

Soyuz-avaruuskapselin lähtö on kyllä tiedossamme, sillä se laukaistiin kohti kansainvälistä avaruusasema-aa jo kello 08:38 Suomen aikaa lauantai-iltana. Avaruuskapselin laukaisu tapahtui kello 21:11 tienoilla nähtyn valoilmiön olisi aiheuttanut Baikonurista laukaistu Soyuz-avaruuskapseli.

Ilmajoen valoilmiöstä

Nimimerkki "Asiaa selvitetty" Alajärveltä väitti tällä palstalla 22.10. selvittäneensä, että Ilmajoella ja kello 21:11 tienoilla nähtyn valoilmiön olisi aiheuttanut Baikonurista laukaistu Soyuz-avaruuskapseli.

Soyuz-avaruuskapselin lähtö on kyllä tiedossamme, sillä se laukaistiin kohti kansainvälistä avaruusasema-aa jo kello 08:38 Suomen aikaa lauantai-iltana. Avaruuskapselin laukaisu tapahtui kello 21:11 tienoilla nähtyn valoilmiön olisi aiheuttanut Baikonurista laukaistu Soyuz-avaruuskapseli.

Raju magneettinen myrsky riehuu lähivaruudessa

Paljain silmin parasta

SEINÄJOKI

Jari E. Hakala

Keskiviikkona alkanut magneettinen myrsky tuli yllätyksenä myös Lakeuden Ursan väelle, joka jo tiistaina kuin aavistellen tähyili revontulien perään oman kerhoiltansa yhteydessä. Seinäjokelainen varapuheenjohtaja Erkki Tervola totesi taivasnäytelmän juontavan alkunsa poikkeuksellisen pitkstä auriongonpilkkujaksoista, joka normaalisti kestää noin 11 vuotta.

– Se ei olekaan vielä hiipunut vaan mennyt jo parisen vuotta yli, mutta on toki loppuillaan.

Magneettimyrskystä seuraavien revontulien katselemiseksi ei ole järjestetty erityisempää tapahtumaa.

– Se on kuitenkin koko taivaan kattava ilmiö ja jokaisen ulottuvilla ilman kaukoputkia. Revontulet ovat parasta paljain silmin.

Tervolan mukaan kannattaa mennä hieman pois kaupungin valoista katselemaan.

5. Tähtitornihanke

5.1 Heikoin lenkki on: Seinäjoen kaupunki

Tähtitornihanke ei edennyt vuoden aikana siitä mihin se jäi vuonna 2002. Syynä on se, että Seinäjoen kaupunki ei ole edelleenkään antanut minkäänlaista päätöstä Ilmajoen kunnanhallituksen 4.4.2002 tekemään päätökseen KH§139, jonka mukaan Ilmajoki osallistuisi tähtitornihankkeen kuntaosuuteen 50%:lla mikäli Seinäjoki tekee samoin.

Sen sijaan Seinäjoen kaupunki on ehdottanut kaikenlaisia tähtitornille **kelpaamattomia** paikkoja, ja olisi valmis maksamaan kuntaosuuden kokonaisuudessaan, jos tähtitorni tällaiselle kelpaamattomalle paikalle rakennettaisiin. Olisi suoranaista verorahojen tuhlausta rakentaa tähtitorni sellaiseen paikkaan, jossa sitä ei voitaisi käyttää maasto-olosuhteiden vuoksi tai jonne ei saataisi käyttäjiä liian pitkien ja huonojen liikenneyhteyksien vuoksi.

5.2 Tähtitornin paikka on yhdistyksen asia

Asia on kuitenkin niin, että **yhdistyksen tehtävä on etsiä tähtitornille sopiva paikka**. Tähtitornin paikaksi on kaavailtu Isovuorta Ilmajoen Ahonkylässä, koska se on lähellä hyviä liikenneyhteyksiä (jolloin mm. yleisön on helppo saapua tornille), mutta silti sellaisella paikalla, että myös vakavampi tähtiharrastus on mahdollista.

Tähtitorni on tarkoitettu kaikkien maakunnan asukkaiden käyttöön, ei pelkästään seinäjokisille. Tässä tullaan jälleen niihin hyviin liikenneyhteyksiin, joiden läheisyys on tärkeä tekijä. Ahonkylässä tähtitorni olisi myös lähempänä Seinäjokea kuin kaupungin ehdottamat Ämmälänkylä tai Honkakylä.

Hankkeen toteuttaminen olisi aivan toisella uralla, mikäli EU-rahamäärärahan saannin edellytyksenä ei olisi kuntarahoitusosuutta, koska tällaisten hankkeiden toteutus ei kuntarahoitusosuudella onnistu Etelä-Pohjanmaalla. Eikä varsinkaan silloin, jos asiassa on useampi kuin yksi kunta.